

QUỐC PHÒNG VIỆT NAM

TaiLieu.vn

Tailieu.vn

NƯỚC CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM
BỘ QUỐC PHÒNG

QUỐC PHÒNG VIỆT NAM

HÀ NỘI 12 - 2009

Tailieu.vn

CHỈ THỊ CỦA CHỦ TỊCH HỒ CHÍ MINH
ĐỐI VỚI SÁNG LẬP, LÃNH ĐẠO VÀ TẠCH C
QUÂN ĐỘI NHÂN DÂN VIỆT NAM
(Chỉ thị chấp hành từ ngày 10 tháng 11 năm 1950)
(Biên tập và in lần đầu tiên năm 1950)

Tailieu.vn

L I M U
C A B T R N G B Q U C P H Ò N G
N C C N G H O À X ã H I C H N G H A V I T N A M

Năm 2009 kỷ niệm 65 năm ngày thành lập Quân đội nhân dân Việt Nam, đội quân tinh nhuệ nhân dân mà ra, vì nhân dân mà chiến đấu. Qua 65 năm xây dựng, chiến đấu và trưởng thành, Quân đội nhân dân Việt Nam đã lập nên những chiến công hiển hách, cùng dân tộc đánh thắng những cuộc chiến tranh xâm lược, góp phần quan trọng trong cách mạng dân chủ nhân dân, giành độc lập, tự do cho dân tộc, thắng lợi Tổng cuộc kháng chiến chống thực dân và đế quốc, xây dựng xã hội chủ nghĩa, thực hiện mục tiêu dân giàu, nước mạnh, xã hội công bằng, dân chủ, văn minh.

Đứng trước những thách thức của Công nghiệp Việt Nam, công cuộc cải tạo toàn diện kinh tế và nâng cao trình độ thành tựu to lớn có ý nghĩa lịch sử. Với lên những khó khăn do tác động của suy thoái kinh tế thế giới, thiên tai và những yêu cầu nhiệm vụ kinh tế, tình hình chính trị - xã hội của đất nước hiện nay; quốc phòng - an ninh phức tạp; trật tự, an toàn xã hội có những diễn biến phức tạp; uy tín và vị thế của Việt Nam trên trường quốc tế ngày càng được nâng cao. Những thành tựu to lớn đó đòi hỏi cần phải nỗ lực hơn nữa cho sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc.

Tích cực và chủ động hình thành và phát triển trong bối cảnh thế giới, khu vực có những biến động phức tạp, khó lường,

Việt Nam đang đứng trước vấn đề, thách thức lớn về hợp tác, phát triển, nhưng cũng gặp không ít thách thức, khó khăn gay gắt, đặc biệt là trong lĩnh vực xây dựng và bảo vệ Tổ quốc. Tình hình đòi hỏi Quân đội nhân dân Việt Nam phải nỗ lực hơn nữa, hoàn thành tốt nhiệm vụ giao phó là nhiệm vụ tham mưu chỉ huy; xây dựng khu vực phòng thủ vững chắc, thành phố ngày càng vững chắc, thế trận là nền tảng của chiến tranh quy mô toàn dân; đẩy mạnh công tác tuyên truyền vận động quần chúng; xây dựng quân đội nhân dân cách mạng, chính quy, tinh nhuệ, từng bước hiện đại, vững mạnh về chính trị, tư tưởng và tổ chức, sẵn sàng hoàn thành nhiệm vụ bảo vệ Tổ quốc trong điều kiện mới.

Điều chủ yếu và đặc biệt của Quân đội phù hợp với điều kiện thời bình nhưng sẵn sàng đáp ứng các yêu cầu của chiến tranh hiện đại là vấn đề phẩm chất, có ý nghĩa chỉ huy đội viên phát triển kinh tế - xã hội, xây dựng và bảo vệ Tổ quốc.

Trên cơ sở nắm vững quan điểm, nguyên lý chỉ huy chiến đấu, chiến tranh, hòa bình, hợp tác và phát triển, chính sách chỉ huy chiến đấu, xã hội hóa, xã hội hóa quan hệ quốc tế của Đảng và Nhà nước, Quân đội nhân dân phải từng bước nâng cao công tác chỉ huy chiến đấu; mở rộng và củng cố quan hệ, hợp tác với tất cả các nước, nhất là các nước láng giềng, khu vực và các quốc gia khác... Các mối quan hệ quốc tế đi vào chiều sâu, hiểu nhau, tin cậy lẫn nhau, tin cậy lẫn nhau, góp phần từng bước quan hệ chỉ huy chiến đấu, Nhà nước, đáp ứng yêu cầu xây dựng quân đội trong tình hình mới.

Vì mục đích nêu trên, Bộ Quốc phòng nước Cộng hòa Xã hội Chủ nghĩa Việt Nam công bố Sách trắng về Quốc phòng Việt Nam lần thứ 3. Đây là tài liệu nêu rõ những quan điểm cơ bản của chính sách quốc phòng Việt Nam, chức năng và quản lý quốc phòng; chức vụ Bộ Quốc phòng; tổ chức và phương hướng xây dựng Quân đội nhân dân và Dân quân tự vệ trong những năm toàn diện. Sách trắng về Quốc phòng cũng đề cập đến chính sách hợp tác quốc phòng, thể hiện mong muốn tăng cường sự hiểu biết và tin cậy lẫn nhau giữa quân đội và nhân dân Việt Nam với quân đội và nhân dân các nước nhằm xây dựng mối quan hệ hòa bình, hữu nghị dân tộc và tình bạn xã hội.

Đi t ếng Phùng Quang Thanh

B tr ếng Bộ Quốc phòng

N ớc Cộng hòa Xã hội Chủ nghĩa Việt Nam

TaiLieu.vn

Phần thứ nhất
TÌNH HÌNH AN NINH
VÀ
CHÍNH SÁCH QUỐC PHÒNG

Tailieu.vn

1. TÌNH HÌNH AN NINH

1.1. Thế giới và khu vực

Tình hình an ninh thế giới và khu vực những năm đầu thế kỷ XXI diễn biến phức tạp, song hòa bình, hợp tác cùng phát triển vẫn là xu thế lớn. Tuy ít có nguy cơ xảy ra chiến tranh thế giới, chiến tranh sắc tộc và khủng hoảng địa tầng lo ngại nhưng chiến tranh cục bộ, xung đột vũ trang giữa các quốc gia hay trong một quốc gia do mâu thuẫn dân tộc, sắc tộc, tôn giáo; hoạt động khủng bố, can thiệp, lật đổ, ly khai, tranh chấp lãnh thổ, tài nguyên và các quyền lợi quốc gia khác có chiều hướng gia tăng, tác động mạnh tới hòa bình, an ninh của các dân tộc.

Tình hình thế giới đã và đang thay đổi nhanh chóng, khó lường. Sự phân bố lại sức mạnh kinh tế và quân sự trên phạm vi toàn cầu đang làm cho các diễn biến chính trị thế giới biến đổi sâu sắc và xu thế phức tạp ngày càng thể hiện rõ nét hơn. Nhiệm vụ quốc tế và các trung tâm quyền lực mới nổi lên, có vai trò ngày càng quan trọng trong khu vực và trên toàn thế giới. Sự cạnh tranh nhằm giành giật các cường quốc, các trung tâm quyền lực với nhau diễn ra quyết liệt và có chiều hướng gia tăng.

Quá trình toàn cầu hóa kinh tế đang đi vào chiều sâu làm cho các quốc gia ngày càng phụ thuộc lẫn nhau, buộc các nước phải tăng cường hợp tác để giải quyết các vấn đề liên quan đến lợi ích chung. Tuy nhiên, do những khác biệt

vì lợi ích nên trong một số vấn đề, sự cạnh tranh trở nên gay gắt. Suy thoái kinh tế thế giới bắt đầu khủng hoảng tài chính đã ảnh hưởng sâu sắc đến tất cả các quốc gia. Các vấn đề an ninh năng lượng, an ninh lương thực ngày càng trở nên quan trọng ở vị thế mới. Bên cạnh đó, nhu cầu vấn đề an ninh phi truyền thống có tính toàn cầu khác đã trở thành mối quan tâm lớn của các quốc gia. Giới quy tắc mới nêu trên là công việc của các công nhân quốc tế vì không một quốc gia hay khu vực riêng rẽ nào có thể làm tốt mình giới quy tắc.

Ảnh hưởng của các vấn đề quốc phòng - an ninh trong quan hệ quốc tế đang tăng lên. Cuộc cách mạng mới trong quân sự đang làm chuyển đổi các quốc phòng, chuyển đổi quân sự của các nước thay đổi lớn. Sự cạnh tranh sẽ mạnh mẽ quân sự đang diễn ra nguy cơ xảy ra tranh chấp trên thế giới, nhất là xảy ra sự cạnh tranh trên biển và trên trời. Nhu cầu lớn của nhu cầu chuyển đổi quân sự, tăng ngân sách quốc phòng, đẩy nhanh hiện đại hóa quân đội, phát triển vũ khí trang bị và công nghệ quân sự tiên tiến. Sự phát triển này không chỉ tác động đến quan hệ giữa các nước lớn mà còn tác động đến quốc phòng của tất cả các nước. Khoảng cách vũ sự của các công nhân quốc tế và sự cạnh tranh quân sự của các quốc gia còn lại trên thế giới ngày càng xa. Trong một số khu vực, việc tăng cường sự cạnh tranh quân sự làm cho tình hình trở nên phức tạp. Cần kiểm soát vũ khí và cấm phổ biến vũ khí hủy diệt hàng loạt đang gặp phải những thách thức lớn.

Châu Á - Thái Bình Dương với các nền kinh tế phát triển đang ngày càng quan trọng trên thế giới, thu hút sự quan tâm và cạnh tranh nhằng nhặng của các cường quốc. Các chính sách tác động trên nhiều lĩnh vực đang phát triển. Tuy nhiên, đây cũng là khu vực còn tiềm ẩn nhiều nguy cơ về an ninh phi truyền thống. Nhiều điểm nóng có nguy cơ bùng nổ xung đột vũ trang và chiến tranh vẫn chưa có giải pháp. Tình trạng tranh chấp lãnh thổ, tài nguyên trên đất liền cũng như trên biển có chiều hướng gia tăng. Khu vực Châu Á - Thái Bình Dương cũng đang phải đối mặt với tác động ngày càng tăng của biến đổi khí hậu và an ninh phi truyền thống.

Tình hình an ninh khu vực Đông Nam Á cũng đang diễn biến phức tạp. Nhiều nguy cơ gây căng thẳng và xung đột. Suy thoái kinh tế toàn cầu tác động mạnh mẽ đến kinh tế khu vực, làm trầm trọng thêm tình hình bất ổn định chính trị. Tranh chấp lãnh thổ trên biển và trên đất liền diễn biến phức tạp, trong đó tranh chấp quyền và các lợi ích quốc gia trên Biển Đông có chiều hướng gia tăng. Đông Nam Á là khu vực chịu tác động nặng nề của biến đổi khí hậu thiên nhiên như bão, lũ lụt, sóng thần... Khiến biến đổi khí hậu trở thành mối nguy cơ tiềm ẩn về an ninh khu vực, làm mối quan tâm chung của các quốc gia Đông Nam Á và nhiều quốc gia khác. Biển Đông khi biến đổi khí hậu thiên nhiên, đặc biệt là, tiếp tục xuyên quốc gia tác động ngày càng lớn đến an ninh của các quốc gia trong khu vực.

Các nước thành viên Hiệp hội các quốc gia Đông Nam Á (ASEAN) đang tăng cường hợp tác và hỗ trợ lẫn nhau trong công tác xây dựng thành công Cộng đồng ASEAN với ba trụ cột là Cộng đồng Chính trị - An ninh, Cộng đồng Kinh tế và Cộng đồng Văn hoá - Xã hội vào năm 2015. Quan hệ hợp tác giữa ASEAN với các quốc gia khác ngoài khu vực vì hòa bình, ổn định và phát triển kinh tế xã hội. Họ tuân theo các nguyên tắc "tự nguyện", "không can thiệp vào công việc nội bộ của nhau", ASEAN tiếp tục đóng vai trò chủ chốt trong việc duy trì an ninh Đông Nam Á, trong quá trình vận động và phát triển của Diễn đàn Khu vực ASEAN (ARF) và các cơ chế an ninh khu vực khác. Liên quan đến tranh chấp quy định Biển Đông, các nước ASEAN tiếp tục cam kết tuân thủ và thực hiện Tuyên bố ASEAN - Trung Quốc về cách ứng xử của các bên Biển Đông (DOC) và đang nỗ lực xây dựng Bộ quy tắc ứng xử (COC), nhằm tạo cơ sở pháp lý lâu dài cho vận động pháp lý này trên cơ sở Công ước Luật biển năm 1982 của Liên hợp quốc.

1.2. Việt Nam

Sau hơn 20 năm thực hiện chính sách cải tiến kinh tế và hỗ trợ kinh tế quốc tế, Việt Nam đã đạt được nhiều thành tựu to lớn có ý nghĩa lịch sử về chính trị, kinh tế,

xã hội, quốc phòng, an ninh và ngoại giao. Sự chuyển đổi hợp tác quốc gia - cộng đồng; chính trị - xã hội mới; cải cách, chuyển đổi, toàn diện lãnh đạo và quốc phòng - an ninh - công nghệ. Việt Nam đã đạt được nhiều kết quả trong công tác môi trường an ninh cá nhân. Việt Nam đã tích cực đàm phán, ký kết các hiệp ước quốc tế liên quan đến quy định quốc gia trên biển, trên biên giới. Luôn ưu tiên trong lịch sử, biên giới trên đất liền của Việt Nam đã được phân định rõ ràng, tạo điều kiện thuận lợi cho Việt Nam và các nước láng giềng xây dựng biên giới hoà bình, hữu nghị và hợp tác cùng phát triển. Đây là kết quả của những nỗ lực không ngừng của Chính phủ Việt Nam và các bên có liên quan trong việc giải quyết tranh chấp và hợp tác. Việt Nam cũng tích cực giải quyết tranh chấp biên giới trên biển. Ranh giới biển giữa Việt Nam và Trung Quốc trên Vịnh Bắc Bộ đã được phân định. Một số vấn đề nảy sinh từ các khu vực chung trên biển giữa Việt Nam với các nước khác đã và đang được giải quyết. Việt Nam đã có quan hệ ngoại giao với hầu hết các quốc gia trên thế giới. Quan hệ hữu nghị, hợp tác giữa Việt Nam với tất cả các nước đang phát triển và ngày càng phát triển.

Tuy nhiên, cũng như nhiều quốc gia khác, Việt Nam đang phải đối mặt với nhiều thách thức về an ninh địa phương và phát triển. Kinh tế Việt Nam đang trở nên ngày càng phức tạp hơn do những ảnh hưởng của các tác nhân kinh tế toàn cầu như khủng hoảng tài chính và suy thoái kinh tế toàn cầu. Mặc dù quốc phòng - an ninh cá nhân của Việt Nam vẫn được củng cố và ngày càng phát triển.

những nhu cầu nhân tố gây mất ổn định chính trị - xã hội ở bên ngoài và bên trong vẫn còn tồn tại, chưa có khả năng phục hồi. Các quy định do dân chủ, tôn giáo, các vấn đề nhân quyền ảnh hưởng các thể chế chủ chốt đang chia rẽ khi hoàn cảnh toàn dân, kích động bạo loạn, ly khai tại một số khu vực các tỉnh. Tình hình tranh chấp lãnh thổ, chủ quyền, quyền chủ quyền và quyền tài phán trên Biển Đông có những diễn biến phức tạp, tác động không nhỏ đến hoạt động của nhân dân và phát triển kinh tế biển của Việt Nam. Những vấn đề an ninh phi truyền thống như buôn bán và vận chuyển trái phép vũ khí, ma túy, cướp biển, tội phạm xuyên quốc gia có tổ chức, khủng bố, nhòm ngó và di cư trái phép, suy thoái môi trường, biến đổi khí hậu, biến đổi khí hậu... cũng là những mối quan tâm an ninh thế giới xuyên quốc gia Việt Nam.

2. CHÍNH SÁCH QUỐC PHÒNG

2.1. Những vấn đề nổi bật trong chính sách quốc phòng

Việt Nam luôn coi việc giữ vững môi trường hoà bình, ổn định phát triển kinh tế - xã hội, thực hiện công nghiệp hoá, hiện đại hoá là nhiệm vụ trọng tâm, xây dựng nền kinh tế thị trường theo định hướng xã hội chủ nghĩa là lợi ích cao nhất của đất nước, là mục tiêu xuyên suốt của chính sách quốc phòng Việt Nam. Việt Nam thực hiện chính sách quốc phòng mang tính chất hoà bình, tự vệ, thể hiện chủ trương không sử dụng vũ lực hoặc đe dọa sử dụng vũ lực trong các quan hệ quốc tế, giữ gìn quy tắc bất xâm phạm và tranh chấp với các quốc gia

gia khác bằng biện pháp hoà bình. Việt Nam chỉ tranh
tranh bằng biện pháp hoà bình, không dùng vũ lực để
phòng chống mọi mưu đồ xâm lược của các nước
tên. Việt Nam phản đối các hoạt động chia rẽ
trung. Là một dân tộc phải trải qua nhiều cuộc chiến tranh và
cải cách, do các Tổ chức, Việt Nam tôn trọng
cải cách, chủ quyền, thống nhất, toàn vẹn lãnh thổ và lợi ích của
các quốc gia khác trên cơ sở nguyên tắc cơ bản của
Hiến chương Liên Hợp Quốc và luật pháp quốc tế, không đòi hỏi
các quốc gia khác phải tôn trọng cải cách, chủ
quyền, thống nhất, toàn vẹn lãnh thổ và các quyền lợi của
gia đình mình. Việt Nam chỉ tranh không để cho các
đồng xâm lược quân sự trở thành quan hệ quốc tế như
sẵn sàng và kiên quyết giáng trả mọi hành động xâm lược.

Giới quyết tranh chấp chủ quyền lãnh thổ trên
lãnh thổ, trên biển do lịch sử liên hệ với sinh bằng
các biện pháp hoà bình trên cơ sở luật pháp quốc tế là
tranh chấp quản của Việt Nam. Vì vậy các tranh chấp
chủ quyền trên biển, mặc dù có yếu tố bằng chứng lịch sử
và cơ sở pháp lý nhưng minh chứng không thể tranh
cãi vì vậy các vùng biển, đảo của Việt Nam trên Biển
Đông, trong đó có hai quần đảo Hoàng Sa và Trường Sa,
Việt Nam sẵn sàng đàm phán hoà bình giới quyết
các tranh chấp dựa trên các quy định của Công ước 1982
về luật biển của Liên Hợp Quốc. Trong khi tiếp tục tìm
kiếm giải pháp lâu dài cho vấn đề này, Việt Nam chỉ
tranh các bên phải kiềm chế, nghiêm chỉnh thực hiện
Tuyên bố ASEAN - Trung Quốc về cách ứng xử của các

bên Bên ông (DOC), hàng tiêu xây dựng Bộ quy tắc
ng x (COC), tín nhiệm các ghi pháp công bằng, lâu
dài cho vận hành này Bên ông luôn luôn là
vùng bình hoà bình, hạnh phúc và phát triển.

Việt Nam xây dựng sự cộng đồng phòng ngừa trên sự
nhân quyền cá nhân, cá nhân hoàn toàn dân,
các chính trị gia Đảng Cộng sản Việt Nam lãnh
đạo, kết hợp sự cộng đồng dân tộc và sự cộng đồng
nhân loại quân sự và thẩm quyền phòng toàn
dân với sự cộng đồng và thẩm quyền an ninh nhân
dân. Việt Nam chú trọng phát triển kinh tế - xã hội
thông qua các ngành kinh tế, phòng ngừa, phòng ngừa
hoạt động phòng, an ninh và hoạt động ngoại
thành mặt thể thống nhất phục vụ sự nghiệp công nghiệp
hoá, hiện đại hoá đất nước, phát triển kinh tế nhanh, bền
vững. Bộ luật pháp, quy định, thống nhất, toàn vẹn
lãnh thổ và các lợi ích quốc gia khác cá nhân trong tình
hình thế giới và khu vực đang có nhiều thay đổi, Việt Nam
xây dựng nền quyền phòng toàn dân dựa trên truyền thống
yêu nước, chống ngoại xâm cá nhân dân tộc, chăm lo xây
dựng lực lượng và trang nhân dân vững mạnh, kết quả và
phát huy các giá trị khoa học quân sự Việt Nam qua các
thời kỳ, xây dựng ngành thu thuế Việt Nam áp dụng các
yêu cầu cá nhân tranh chấp.

Tích cực, chống ngoại xâm và yểm trợ các chi
tranh chấp trong các nhiệm vụ trọng yếu của quyền
Việt Nam trong thời bình nhằm thể hiện chính sách